

Toekomstcoach

Meedoen doe je zelf, maar meedoen mogelijk maken doen we samen.

MEE NL

Overtuiging

Gelijke arbeidskansen voor iedereen?

In Nederland maken we ons sterk voor gelijke rechten en kansen, op welk gebied dan ook. Werk is één van de belangrijkste pijlers van participatie. Toch bereiken veel kwetsbare jongeren de poort tot (betaalde) arbeid niet.

VSO- en PrO-scholen laten weten dat veel van deze jongeren na school geen aansluiting vinden op de arbeidsmarkt. 30% van deze jongeren verlaat voortijdig de school. Van de jongeren die wel een diploma haalt en aan de slag gaat via een tijdelijke arbeidsovereenkomst, is om en nabij de 46% niet in staat om zelfstandig een andere dienstbetrekking te vinden. Dat is niet verwonderlijk, gezien deze kwetsbare jongeren vaak psychische, lichamelijke of verstandelijke problemen hebben. Naast bijvoorbeeld jongeren met een LVB horen ook chronisch zieke jongeren tot deze doelgroep. Deze jongeren komen langdurig thuis te zitten op de bank. Hun situatie wordt uitzichtloos. Vaak krijgen zij te maken met gezondheidsproblemen, overgewicht, verslaving en criminaliteit. Dit is niet alleen voor de jongeren zelf een groot probleem, maar ook voor de maatschappij als geheel.

Van school naar werk: complex en ingrijpend

Veel kwetsbare jongeren die midden in de transitiefase van school naar werk zitten, krijgen geen uitkering en hebben geen indicaties voor zorg. Daardoor kunnen ze nergens op terugvallen en zijn ze bij niemand in beeld.

Zij maken onderdeel uit van de zogenaamde groep NEET-jongeren (Not in Education, Employment or Training). Voor deze jongeren is de overgang van school naar werk overigens niet het enige probleem. Rond diezelfde periode verandert er voor hen ook veel in het wettelijk kader van hulp en ondersteuning. Bovendien verschuift er in hun privésituatie vaak ook nog het een en ander; bij de overgang van adolescentie naar volwassenheid hoort immers een grotere afstand tot het ouderlijk huis en zelfstandig(er) wonen. Dit maakt het risico om tussen wal en schip te vallen een stuk groter. Gemeenten zien daarnaast dat landelijke regelgeving op het gebied van huisvesting, veiligheid, of maatschappelijke opvang van kwetsbare jongeren een goede oplossing soms in de weg staat.

Behoeft aan begeleiding en hulp bij regie

Omdat de bovengenoemde problemen vaak hand in hand gaan, is de regierol in de driehoek zorg - onderwijs - werk van groot belang. Zowel voor de jongere zelf, maar ook voor de maatschappij.

Problemen bij de transitie van school naar werk kunnen worden voorkomen door op school te beginnen met ondersteuning en deze door te laten lopen tot in het werk. Zo kan de jongere vanuit zijn of haar eigen kracht naar een baan toewerken en kan er tegelijkertijd een vinger aan de pols gehouden worden. Ondersteuning van jongeren met behoud van eigen regie; een perfecte rol voor de toekomstcoach.

Oplossing

Houvast bieden

Om jongeren met een beperking betere kansen te bieden is een integrale, preventieve aanpak nodig binnen de domeinen onderwijs, werk, inkomen, zorg, veiligheid en wonen. Tijdig en preventief optreden voorkomt dat deze kwetsbare groep buiten de boot valt.

Om ouders en jongeren de mogelijkheid te bieden om zelf de regie te houden, moeten zij worden voorzien van de juiste informatie over rechten, plichten en mogelijkheden en hen te helpen bij het maken van keuzes. Dat vraagt om samenwerking van gemeenten en hun partners. Maar vooral om één aanspreekpunt voor ouders en jongeren, dat in staat is om school, werk en thuis als één geheel te overzien. Houvast en een toekomstplan zijn hierbij de sleutelwoorden.

De toekomstcoach

MEE heeft jarenlange ervaring in het activeren van mensen met een beperking door de eigen kracht en het sociale netwerk te versterken. Zo ondersteunt de toekomstcoach van MEE jongeren met een beperking specifiek bij een soepele overgang naar volwassenheid.

De toekomstcoach ondersteunt jongeren die vast dreigen te lopen in het onderwijs. Dat is relevant vanaf halverwege de onderwijsfase, totdat een stabiele situatie is bereikt op alle leefgebieden. De toekomstcoach is in die periode vooral de verbindende schakel tussen alle betrokken partijen, biedt de jongere een vertrouwde basis om op terug te vallen en bewaakt voor iedereen de samenhang.

Het toekomstplan

Een toekomstcoach werkt vanuit zijn ervaring samen met de jongere aan een toekomstplan; een doelgericht plan dat in kleine stapjes leidt tot haalbare doelen.

Dit geeft de jongere de houvast die hij of zij nodig heeft en biedt tegelijk toekomstperspectief. Deze vorm van coaching vindt preventief plaats (voordat men school verlaat), maar ook op het moment dat de jongere al is uitgevallen. De toekomstcoach richt zich op het ontwikkelen van vaardigheden als: afspraken maken en nakomen, omgaan met hiërarchie, weerbaarheid, sociale vaardigheden, enzovoorts. Het resultaat is een geslaagde transitie van school naar werk, van werk naar werk, of van school / werk naar een vervolopleiding.

Levensgebiedoverstijgend

In tegenstelling tot veel dienstverleners, werkt MEE vanuit een preventieve, integrale aanpak die verder kijkt dan één levensgebied.

De ondersteuning richt zich niet alleen op school, werk en zorg, maar ook op de thuissituatie: het eigen netwerk, financiën, relaties, de woonsituatie en vrije tijd. Een probleem vindt immers vaak zijn oorzaak in een ander levensdomein of heeft er in ieder geval raakvlakken mee.

Opzet

Werken vanuit eigen kennis, kracht en kunde

Een opleiding gaan (en blijven) volgen, je financiën op orde houden, aan het werk gaan en blijven, relaties onderhouden, afspraken nakomen. Voor iemand met een beperking blijken deze dingen vaak snel gezegd, maar in de praktijk lastiger gedaan.

In verhouding tot het leven van mensen zonder beperking, wordt het leven van iemand met een beperking vaker gekenmerkt door pieken en dalen op cruciale kruispunten en keuzemomenten. Op deze momenten zorgt zelfoverschatting, of het niet kunnen overzien van de gevolgen van keuzes voor uitval, afwijkend gedrag en niet goed kunnen functioneren. Daarnaast verloopt de ontwikkeling van jongeren met LVB of multiproblematieken vaak anders en wat trager. Het is dus van essentieel belang om jongeren in de tot dan toe grootste transitiefase van hun leven te begeleiden op een manier waarbij zij in hun eigen kracht blijven staan. De toekomstcoach gaat daarom planmatig aan de slag met de jongere in kwestie. In samenspraak met de jongere en de directe omgeving wordt er bepaald welke ondersteuning er nodig is op alle leefgebieden. Zo kunnen plannen van verschillende organisaties die voorheen op zichzelf stonden samenkomen in één toekomstplan.

Zelfbeschikking en zelfredzaamheid

De toekomstcoach wordt toegevoegd aan het netwerk van de jongere met een beperking en bekijkt vanuit vogelperspectief het pad dat hij of zij bewandelt. De door MEE ontwikkelde sociale netwerkstrategie ligt hieraan ten grondslag.

Deze werkwijze is gericht op de activering van de jongere en zijn sociale omgeving, en heeft naast het bevorderen van de zelfredzaamheid het behoud van de zelfbeschikking van de jongere en zijn netwerk tot doel. Omdat de draagkracht en draaglast snel uit balans zijn bij jongeren met een beperking - zelfs bij ogenschijnlijk kleine veranderingen in andere leefgebieden - is het betrekken van het sociale netwerk bij het toekomstplan een belangrijke voorwaarde tot succes. Eén of meerdere vertrouwelingen van de jongere worden daarom bij het project betrokken. Op deze manier heeft de toekomstcoach meer ogen en oren.

Spin in het web

De toekomstcoach werkt samen met lokale organisaties die een rol (kunnen) spelen bij het realiseren van de doelstellingen in het toekomstplan, en probeert waar mogelijk verbindingen te leggen.

De toekomstcoach is niet alleen een aanvulling op de expertise binnen school, maar heeft ook een ondersteunende rol richting de werkgever, om de jongere duurzaam aan het werk te houden. Daarnaast valt te denken aan jongerenwerk, sociale wijkteams, JeugdGezondheidsZorg, GGZ, verslavingszorg, UWV en schuldhulpverlening; de toekomstcoach is de verbindende schakel en geeft de jongere het vertrouwen dat het toekomstplan een grote kans van slagen heeft. Een vertrouwd gezicht, een warme overdracht en nazorg zijn daarvoor simpelweg onmisbaar.

Opleveren

Wat kunt u verwachten van de toekomstcoach

De toekomstcoach kan minimaal twee jaar voor de overgang van school naar werk worden ingeschakeld. In de geplande intake komen de volgende zaken aan het orde:

- Analyse/onderzoek naar de situatie van de jongere d.m.v. gesprekken met jongere, ouders / verzorgers / wettelijke vertegenwoordigers, school, zorginstellingen en/of stagebedrijf;
- Een dossieranalyse;
- Het opstellen van een toekomstplan.

Tijdens de uitvoering van het toekomstplan komen een aantal zaken aan de orde:

- Er worden prioriteiten gesteld en opgenomen in het plan en er worden heldere kaders bepaald;
- De jongere behoudt eigen regie en is eigenaar van het plan;
- Er wordt gekeken naar alle leefgebieden;
- Er wordt een goed sociaal netwerk rondom de jongere gebouwd, zodat er eventueel afscheid genomen kan worden van een contraproductief netwerk;
- De toekomstcoach heeft een begeleidende rol en respecteert de zelfbeschikking en zelfredzaamheid van de jongere;
- De toekomstcoach levert individuele begeleiding op maat en van hoogwaardige kwaliteit.

De werkzaamheden die de toekomstcoach uitvoert binnen de kaders van een project bestaan uit:

- Coachinggesprekken met jongere zodat deze zelf regie houdt over toekomstplan;
- Het initiëren van multidisciplinair overleg;
- Het bewaken van afspraken uit multidisciplinair overleg, elke 6 weken evaluatie;
- Overleg/inzetten sociaal netwerk;
- Verslaglegging/voortgangsrapportages;
- Acquisitie stage-, werkervarings- en werkplekken.

In individueel of in groepsverband kunnen worden aangeboden:

- Training werknemersvaardigheden;
- Training sollicitatievaardigheden.

De toekomstcoach biedt maatwerk en brengt per traject van tevoren de gewenste resultaten in kaart. Met de inzet van de toekomstcoach wordt in elk geval het volgende gerealiseerd:

- De deelnemer heeft een toekomstplan;
- De deelnemer is aangehaakt en gemotiveerd voor verdere ondersteuning;
- Het netwerk en de situatie van de deelnemer zijn in kaart gebracht;
- De eerste levensbehoeften van de deelnemer zijn geborgd;
- De deelnemer is 'werkfit'.

Samen met haar partners bouwt MEE NL op volle kracht aan een inclusieve samenleving. Een samenleving waarin mensen ook op school en op de arbeidsmarkt voldoende kansen krijgen om zich te ontplooien. School en werk zijn de belangrijkste toegangspoorten tot de inclusieve samenleving, en net als bij andere leefgebieden hebben mensen met een beperking ook op deze gebieden baat bij specifieke ondersteuning. Daarom versterkt MEE NL mensen met een beperking met specialistische expertise en een unieke werkwijze.

MEE NL is een coöperatieve vereniging van twintig regionaal opererende MEE-organisaties, verspreid over het hele land. Binnen elke regio in Nederland kan een beroep worden gedaan op MEE. Heeft u vragen over de toekomstcoach? Neem dan contact op met:

Angelika Herben

Programmamanager participatie en arbeid

BEZOEK MEE NL:
Koningin Wilhelminalaan 3
3527 LA Utrecht

BEL MEE NL:
Angelika Herben
06-53385620

BEKIJK MEE NL:
www.mee.nl

MAIL MEE NL:
a.herben@mee.nl

MEE NL